

Commissie Zorgvuldig Bestuur

CZB/KL/KBO/2017/395

BETREFT: wijziging drankbeleid.

1. PROCEDURE

1.1. Ontvangst: 4 oktober 2017

1.2. Verzoekster

[X], ouder.

1.3. Verweerder:

Schoolbestuur: [A].

School: [B].

1.4. CZB

Bij aangetekende brief van 3 oktober 2017 zendt de verzoekster haar klacht aan het secretariaat van de Commissie.

Bij e-mail van 5 oktober wordt de verzoekster uitgenodigd voor de zitting van 9 november 2017.

Bij aangetekende brief van 6 oktober 2017 wordt het schoolbestuur door het secretariaat in kennis gesteld van de klacht, gewezen op de mogelijkheid om een verweerschrift in te dienen en uitgenodigd voor de zitting van 9 november 2017. Een afschrift van die brief wordt bezorgd aan de directie van de school (met de klacht als bijlage).

Bij e-mail en bij aangetekende brief van 20 oktober 2017 bezorgt verwerende partij het secretariaat een verweerschrift (+ bijlagen). Bij e-mail van 23 oktober 2017 wordt het verweer aan verzoekster verzonden.

2. INHOUD van de KLACHT

De klacht heeft betrekking op de beslissing van de school om voortaan enkel nog plat water toe te laten. Waar dat de voorbije schooljaren reeds het geval was voor de speeltijden, mag nu ook tijdens de middagpauze enkel nog plat water gedronken worden.

Verzoekster kreeg kennis van deze maatregel tijdens een kennismakingsavond in de klas op 29 augustus 2017. Voor haar kwam deze regeling, waar zij zich niet in kan vinden, totaal onverwacht. De school heeft volgens verzoekster hieromtrent vooraf geen enkele communicatie gevoerd.

Verzoekster stelt dat de school zich niet heeft gehouden aan het decreet basisonderwijs en het participatiedecreet.

Het schoolreglement 2017-2018 was pas online ter inzage op 13 september 2017 op de website van de school. Vanaf die datum kregen de leerlingen een document ‘goedkeuring aanpassing schoolreglement 2017-2018’ mee naar huis. Daarbij kwam geen toelichting over welke reglementswijziging het ging.

Op de school zou pas onlangs een schoolraad zijn opgericht. Wanneer evenwel niet tijdig een schoolraad bestond, kon volgens verzoekster ook niet volgens de juiste procedure een wijziging van het schoolreglement tot stand komen.

Verzoekster heeft de directie van de school om uitleg gevraagd. Ze kreeg echter te horen dat de beslissing was genomen met goedkeuring van de ouderraad en niet meer kon gewijzigd worden. Omdat zij zich niet kon vinden in het opgelegde waterbeleid, en ouders niet de kans hadden gekregen vooraf hun mening daarover kenbaar te maken, is verzoekster een petitie gestart. Daarin wordt geëist dat de school de maatregel terugdraait en er in samenspraak met de ouders een goed en eerlijk alternatief geboden wordt.

Na zich geïnformeerd te hebben bij het secretariaat van de Commissie, had verzoekster een gesprek met de directie en contacteerde zij het schoolbestuur. Zij kreeg naar eigen zeggen echter onvoldoende gehoor.

Verzoekster heeft zich ook tot de voorzitter van de ouderraad gewend met de vraag tot een kopie van de vergaderingen waar het voorgenomen waterbeleid was ter sprake gekomen.

In haar verdere communicatie met verzoekster, gaf de school toe de procedure tot wijziging van het schoolreglement niet correct te hebben gevolgd. De school deelde daarbij mee niet te kunnen verhinderen dat het kind van verzoekster 's middags melk drinkt. Men zou het waterbeleid agenderen op de eerstvolgende schoolraad zodanig dat de procedure correct wordt gevolgd met het oog op het schooljaar 2018-2019.

Uit de communicatie van de school bleek echter dat deze informatie enkel werd bezorgd aan verzoekster en 4 andere ouders die verklaarden niet akkoord te zijn met het waterbeleid. Verzoekster heeft daarop geantwoord dat het reglement voor geen enkele ouder kon worden toegepast en ook de andere ouders het recht hadden dat te weten. Daarop kreeg verzoekster geen reactie van de school meer.

Verzoekster vraagt dat de Commissie de wijziging van het schoolreglement ongeldig verklaart. Zij wenst dat het schoolbestuur, de directie en de ouderraad de gemaakte fouten toegeven tegenover alle ouders, dat de school haar verantwoordelijkheid neemt en vanaf nu de juiste procedures volgt.

3. INHOUD van het VERWEER

Verwerende partij meent dat een onderscheid moet worden gemaakt tussen de procedure inzake de goedkeuring van de wijziging van het schoolreglement enerzijds en het gezondheidsbeleid op de school anderzijds.

Verwerende partij geeft een schets van hoe het waterbeleid is tot stand gekomen via een participatief traject. In een werkgroep met ouders van beide ouderraden (kleuterschool, lagere school) is de idee van een waterbeleid besproken en een voorstel uitgewerkt. Dit voorstel

werd afgetoetst bij beide ouderraden, en werd unaniem goedgekeurd. Na ook raad te hebben gevraagd bij huisartsen, tandartsen en voedingsspecialisten, heeft het schoolbestuur zich akkoord verklaard met het waterbeleid.

Er is naar de ouders gecommuniceerd over het waterbeleid via een nieuwsbrief, op de schoolwebsite en tijdens de openschooldag door de leerkrachten. Er was ook gepland rond 20 augustus een mail omtrent het waterbeleid naar de ouders te sturen. Hier is echter een communicatiefout gebeurd op het secretariaat, waardoor deze mail uiteindelijk niet werd verstuurd.

Wat betreft de procedure van de wijziging van het schoolreglement, geeft de school toe dat deze niet correct is verlopen. Op 30 augustus 2017 heeft men één schoolraad geïnstalleerd voor de kleuterschool en de lagere school. Hierdoor heeft men de wijziging van het schoolreglement 2017-2018 niet kunnen voorleggen aan de schoolraad. Men heeft deze wijziging pas op 13 september 2017 ter goedkeuring aan de ouders voorgelegd.

De directie stelt dat hij bleef openstaan voor een gesprek, maar dat de vraag tot een gesprek door verzoekster werd afgescheept.

Verwerende partij stelt dat de ouders erg positief reageren op het waterbeleid: 492 van de 497 ouders hebben aangegeven ermee akkoord te gaan.

Verwerende partij stelt tot slot met het oog op het schooljaar 2018-2019 de juist procedure te zullen volgen.

4. ZITTING COMMISSIE

4.1. Datum en uur: 9 november 2017 (om 13u15).

4.2. Kamer

Kamer bevoegd voor het basisonderwijs.

4.3. Commissieleden

De Commissie is in overeenstemming met artikel V. 22 van het Onderwijsdecreet- XIII-Mozaïek en artikel 1 tot en met artikel 3 van het ministerieel besluit van 28.11.2007 betreffende de samenstelling van de Commissie Zorgvuldig Bestuur als volgt geldig samengesteld:

De heer Bengt Verbeeck, voorzitter.

Hilde Timmermans, Thijs Streng, Etienne Becuwe en Jean Dujardin, leden.

4.4. Aanwezige betrokkenen, getuigen, deskundigen, raadslieden

- [X], verzoekster;

- Voor verwerende partij:

- [Y], voorzitter schoolbestuur;

- [Z], zakelijk directeur.

4.5 Stemming

De Commissie heeft na beraadslaging eenparig de volgende conclusies opgesteld inzake bevoegdheid en beslissing.

5. BESLISSING VAN DE COMMISSIE

5.1. Regelgeving

** Codificatie sommige bepalingen voor het onderwijs van 28 oktober 2016.*

Artikel VII.5

De Commissie beslist over de gegrondheid van klachten van belanghebbenden inzake :

1° de internationaalrechtelijke en grondwettelijke beginselen inzake de kosteloosheid van het onderwijs, de beginselen vermeld in artikel 27 van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997, ... en de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27bis en 27ter, § 1, van het decreet Basisonderwijs van 25 februari 1997;

2° ...

3° de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikel 18 tot en met 22 van het decreet van 2 april 2004 betreffende participatie op school en de Vlaamse Onderwijsraad.

Wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan zij beslissen om :

1° een gedeeltelijke terugbetaling van het werkingsbudget van de betrokken school of centrum, het betrokken centrum voor leerlingenbegeleiding of de betrokken school voor deeltijds kunstonderwijs op te leggen. De terugvordering of inhouding kan echter niet meer bedragen dan 10 procent van dat werkingsbudget en kan er niet toe leiden dat het aandeel in het werkingsbudget dat bestemd is voor personeelsaangelegenheden in absolute cijfers kleiner wordt dan wanneer de maatregel niet zou getroffen zijn;

2° ...

Deze sanctie wordt slechts uitvoerbaar de dag nadat de termijn om beroep in te stellen bij de Vlaamse regering verstreken is.

Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur of het betrokken bestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

** 25 februari 1997 - Decreet basisonderwijs*

Artikel 27

In de door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde basis-, kleuter- of lagere scholen kan geen direct of indirect inschrijvingsgeld worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te realiseren of een ontwikkelingsdoel na te streven.

De lijst met materialen die bij gebruik kosteloos ter beschikking dienen gesteld te worden om de eindtermen te realiseren of de ontwikkelingsdoelen na te streven, vormt een bijlage 1 bij dit decreet.

Artikel 27bis

§ 1. Het schoolbestuur kan aan de ouders een bijdrage vragen voor :

1° activiteiten die niet noodzakelijk zijn voor het realiseren van de eindtermen of het nastreven van de ontwikkelingsdoelen;

2° verplichte materialen die niet begrepen zitten onder artikel 27 en waarvan de ouders het te besteden bedrag niet zelf kunnen bepalen;

3° meerdaagse extra-muros activiteiten.

§ 2. Voor de berekening van het maximumbedrag van de bijdrage, vermeld in § 1, 1° en 2°, wordt vanaf 1 september 2015 uitgegaan van de volgende basisbedragen per schooljaar:

...

§ 3. ...

§ 4. ...

Artikel 27ter

§1. De kosten die niet vervat zitten in artikel 27bis, §1, zijn niet onderworpen aan de maximumfactuur. Deze kosten worden kenbaar gemaakt in de bijdrageregeling. De gevraagde kostprijs moet steeds in verhouding zijn tot de geleverde prestatie.

§2. Na overleg binnen de schoolraad legt het schoolbestuur de lijst vast van bijdragen die aan de ouders kunnen worden gevraagd, zoals bepaald in artikel 27bis en §1 van dit artikel evenals de afwijkingen die op deze bijdrageregeling worden toegekend.

Deze bijdragen kunnen niet in één keer aan de ouders gevraagd worden, maar enkel gespreid over minstens drie keer gedurende het schooljaar.

§3. Vragen in verband met de toepassing van de beginselen vermeld in de artikelen 27, 27bis en 27ter en klachten in verband met inbreuken op deze beginselen kunnen door iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur, bedoeld in artikel V.21 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek.

Artikel 37

§ 1. Een schoolbestuur moet, met uitzondering van de ziekenhuisscholen, voor elk van zijn scholen met toepassing van de regelgeving inzake medezeggenschap een schoolreglement opstellen dat de betrekkingen tussen het schoolbestuur en de ouders en leerlingen regelt.

§ 2. Voor het kleuteronderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen:

...

2° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27ter, § 2.

.....

§ 3. Voor het lager onderwijs bevat het schoolreglement ten minste de volgende elementen:

...

7° de bijdrageregeling bedoeld in artikel 27ter, § 2;

...

§4. ...

§ 5. Voor materies waarbij ouders een individuele keuze kunnen maken, die door een regelgeving gegarandeerd wordt, kan die individuele keuze niet via het schoolreglement geregeld worden.

Artikel 37bis

§ 1. ...

§ 2. Voorafgaand aan een inschrijving biedt het schoolbestuur schriftelijk of via elektronische drager het pedagogisch project als vermeld in artikel 28, § 1, 2°, en 47, § 1, 1°, en het schoolreglement, vermeld in artikel 37, aan de ouders en de leerling aan en geeft hierbij, indien de ouders dit wensen, toelichting. Indien het schoolbestuur het pedagogisch project of het schoolreglement via elektronische drager ter beschikking stelt, vraagt het de ouders of ze een papieren versie wensen te ontvangen.

De inschrijving wordt genomen na ondertekening voor akkoord van de ouders van dit pedagogisch project en dit schoolreglement.

Bij elke wijziging van het pedagogisch project of het schoolreglement informeert het schoolbestuur de ouders schriftelijk of via elektronische drager over die wijziging en geeft hierbij, indien ouders dit wensen, toelichting. Ouders geven opnieuw schriftelijk akkoord. Ouders die erom verzoeken, ontvangen steeds een papieren versie van het pedagogisch project of het schoolreglement. Indien de ouders zich met de wijziging niet akkoord verklaren, dan wordt aan de inschrijving van het kind een einde gesteld op 31 augustus van het lopende schooljaar.

Een wijziging van het pedagogisch project of schoolreglement kan ten vroegste uitwerking hebben in het daaropvolgende schooljaar tenzij die wijziging het rechtstreekse gevolg is van nieuwe regelgeving.

§3. ...

** Decreet van 2 april 2004 betreffende de participatie op school en de Vlaamse*

Onderwijsraad

Artikel 15

De leden van de schoolraad hebben in functie van de uitoefening van de bevoegdheden van de schoolraad een algemeen informatierecht.

Het schoolbestuur bezorgt daartoe aan de leden van de schoolraad, samen met de vergaderagenda, alle relevante documenten. Indien tijdens of na een overleg vastgesteld wordt dat er cruciale informatie ontbrak, dan wordt de desbetreffende beslissing van het schoolbestuur opgeschort.

De schoolraad heeft ten behoeve van al het personeel, ouders en leerlingen een communicatie- en informatieplicht over hun activiteiten en standpunten en over de wijze waarop hij zijn bevoegdheden uitoefent.

Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen.

Artikel. 21

Het schoolbestuur of zijn gemandateerde legt ieder ontwerp van beslissing voor overleg aan de schoolraad voor als dat betrekking heeft op:

...

7° het opstellen of wijzigen van de volgende regelingen :

- a) het schoolreglement;
- b) het schoolwerkplan in het basisonderwijs;
- c) het beleidsplan of het beleidscontract dat de samenwerking regelt tussen de school en het centrum voor leerlingenbegeleiding;

...

Artikel 22

Het schoolbestuur informeert tijdig de schoolraad over de geplande beslissingen die voor overleg zullen worden voorgelegd. Op basis daarvan bepaalt de raad zijn overlegagenda. Een schoolraad kan afzien van het recht op overleg. Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad.

Het overleg leidt tot een verslag waarin alle standpunten worden opgenomen. Het schoolbestuur of zijn gemandateerde neemt een gemotiveerde eindbeslissing na het overleg of na de onderhandeling zoals bepaald in artikel 30 en brengt de schoolraad in kennis van de beslissing.

Indien een schoolbestuur een overleg vraagt over een ontwerp van beslissing die de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel verandert, dan moeten de leden van de schoolraad eerst de geleding die ze vertegenwoordigen informeren én raadplegen zoals voorzien in artikel 15.

Wanneer een overleg niet plaatsvindt binnen een termijn van eenentwintig kalenderdagen, die ingaat de dag nadat een geplande beslissing voor overleg wordt voorgelegd, wordt het overleg geacht te hebben plaatsgevonden.

Artikel 33

Klachten inzake de niet-naleving van de bepalingen omtrent de bevoegdheden en de besluitvormingsprocedures bedoeld in artikelen 18 tot en met 22 kunnen door de schoolraad,

zijn geledingen en iedere belanghebbende ingediend worden bij de Commissie Zorgvuldig Bestuur zoals bedoeld in artikel V.21 van het decreet van 13 juli 2001 betreffende het onderwijs XIII-Mozaïek.

** Omzendbrief BaO 2002/3 van 21 februari 2002 betreffende zorgvuldig bestuur in het basisonderwijs.*

** Omzendbrief GD/2004/03 van 13 juli 2004 betreffende de lokale participatieregeling in het basis- en secundair onderwijs.*

** Omzendbrief BaO/2007/05 van 22 juni 2007 betreffende kostenbeheersing in het basisonderwijs.*

5.2. Bevoegdheid

Het behoort tot de autonomie van het schoolbestuur om in het kader van een gezondheidsbeleid van de school, te opteren voor een regeling waarbij enkel plat water wordt toegelaten. De Commissie is niet bevoegd om zich uit te spreken over die keuze op zich. Aspecten die de participatie en de kostenbeheersing raken, vallen wel onder haar bevoegdheid.

5.3. Beslissing

5.3.1. Kostenbeheersing in het basisonderwijs. Algemeen.

De kosteloosheid van het basisonderwijs zoals dat in internationale verdragen, de grondwet en het decreet basisonderwijs is omschreven, houdt in dat er in het door de gemeenschap gefinancierde of gesubsidieerde lager onderwijs geen direct of indirect inschrijvingsgeld kan worden gevraagd. Evenmin kunnen er bijdragen worden gevraagd voor kosten die gemaakt worden om een eindterm te bereiken of een ontwikkelingsdoel na te streven. Dat houdt niet in dat aan de ouders nooit geldelijke bijdragen kunnen worden gevraagd.

In aanvulling op het noodzakelijke onderwijsprogramma kunnen de scholen, met het oog op het optimaliseren van het onderwijsaanbod, voor leerlingen onderwijsactiviteiten organiseren die niet noodzakelijk zijn voor het bereiken van de eindtermen en het nastreven van de ontwikkelingsdoelen, zowel binnen als buiten de lestijden en al of niet binnen de schoolgebouwen. Sommige van deze activiteiten kunnen zij voor de leerlingen verplichtend stellen. Voor deze bijkomende activiteiten geldt het principe van de kosteloosheid niet. Het decreet basisonderwijs voert op dat punt geen kosteloosheid in, maar beoogt een kostenbeperking te realiseren. Het decreet stelt daarom maximumbedragen vast die de school kan vragen voor een aantal activiteiten die niet noodzakelijk zijn om de eindtermen te bereiken of de ontwikkelingsdoelen na te streven.

Daarnaast kunnen ook bijdragen worden gevraagd voor afzonderlijke dienstverlening (zoals maaltijden, middagtoezicht) die niet verplicht gesteld kan worden. Dergelijke bijdragen moeten in een correcte verhouding staan tot de werkelijke kostprijs van de verleende diensten.

De onderwijsregelgeving bepaalt dat de omvang van de bijdrage ter sprake komt via

overleg in de schoolraad en dat er afwijkingen zijn voor minder gegoede ouders. De vergelijking tussen te maken kosten en gevraagde bijdragen dient in eerste instantie te gebeuren in de participatieorganen. Het schoolbestuur dient daarna bij de inschrijving alle ouders via het schoolreglement duidelijk en precies op de hoogte te brengen van de verschillende soorten bijdragen.

5.3.2. Participatie, recht op informatie en informatieplicht

De memorie van toelichting bij het participatiedecreet gaat er van uit “dat bij een democratische samenleving een democratische schoolcultuur hoort. Alle betrokken geledingen moeten derhalve de kans krijgen deel te nemen aan het onderwijsbeleid. De voorwaarden moeten worden geschapen om de betrokkenheid van alle geledingen op diverse niveaus van het onderwijs en schoolbeleid te vergroten” (*Parl. St. VI. P. 2003-04, nr. 1955/1, 3*). Het decreet creëert daartoe het orgaan van de schoolraad waarin de verschillende geledingen van de lokale onderwijsgemeenschap (personeel, ouders, lokale gemeenschap) onafhankelijk van het schoolbestuur elkaar ontmoeten. Zo worden de inzichten en betrachtingen van de afzonderlijke geledingen samen gebracht in één formeel participatieorgaan. Het participatiedecreet kent de schoolraad een recht op informatie, op advies en op overleg toe. De inhoud en de draagwijdte van het recht om te adviseren en te overleggen worden in het decreet nader beschreven, waarbij in een recente herziening het onderscheid tussen materie voor advies en materie voor overleg werd vervangen door een geheel van overlegbevoegdheden van de schoolraad. Het decreet erkent en bevestigt ten slotte de eindverantwoordelijkheid van het schoolbestuur.

De schoolraad geeft advies aan en overlegt met het schoolbestuur. Voor het in het decreet geregelde overleg is het schoolbestuur de gesprekspartner van de schoolraad. Het overleg heeft plaats in een gezamenlijke vergadering van het schoolbestuur of zijn gemandateerde en de schoolraad.

Uit dit concept van de schoolraad volgt dat de schoolraad onmogelijk zijn taak kan vervullen zonder de actieve inbreng van de kant van het schoolbestuur. In de memorie van toelichting is daarover het volgende te lezen: “De leden van de schoolraad kunnen hun participatierechten enkel uitoefenen, indien zij over voldoende informatie beschikken. Zij hebben daarom een informatierecht ten aanzien van de inrichtende macht.” (*Parl. St. VI. P. 2003-04, nr. 1955/1, 13*). Het participatiedecreet preciseert dat de leden over een algemeen informatierecht beschikken en over het recht om op eigen verzoek of op vraag te worden gehoord (art.15). Maar het recht op informatie krijgt een bijzondere betekenis wanneer het gaat over aangelegenheden waarvoor de schoolraad over een recht op overleg beschikt. In het huishoudelijk reglement worden hieromtrent een aantal praktische schikkingen vastgelegd (art. 23). Inhoudelijk kan worden gesteld dat er een recht is op actieve, adequate en tijdig verstrekte informatie.

Dat de schoolraad zonder adequate informatie niet kan functioneren als een echt participatieorgaan, brengt mee dat er in hoofde van het schoolbestuur sprake is van een plicht tot actieve informatie. Wat de aard en de omvang van de door het schoolbestuur verschuldigde informatie moet zijn, zal door de specifieke kenmerken van elke vraag om advies en elk overleg worden bepaald. In het algemeen kan worden gezegd dat de verstrekte informatie de leden van de schoolraad moet toelaten om zich een gefundeerde mening te vormen over de implicaties van het voorgelegde discussiepunt, over de voor- en nadelen van de voorgestelde oplossingen of keuze, in voorkomend geval ook over het voor en tegen van ernstige alternatieve oplossingen die door het schoolbestuur zijn overwogen. De vorm waarin de informatie moet worden

verstrekt zal eveneens afhankelijk zijn van de gegevens van het dossier. In de regel zal een complex dossier informatie in een geschreven stuk vereisen. Ten slotte zal de informatie ook tijdig moeten worden verstrekt. Bij gebrek aan nadere bepalingen in het decreet of het huishoudelijk reglement zal de draagwijdte van deze voorwaarde opnieuw afhankelijk zijn van de aard en de complexiteit van het voorgelegde probleem.
(zie reeds eerder: CZB/P/KBO/2010/274 en CZB/KL/P/KBO/2013/321).

5.3.3. Toepassing van de principes.

De klacht heeft betrekking heeft op de beslissing om met ingang van het schooljaar 2017-2018 enkel nog plat water toe te laten op school, en dit zowel in de klas en op de speelplaats als tijdens de middagopvang in de eetzaal. Dit water kan op school worden bekomen – er is kraanwater beschikbaar en tijdens de middagopvang kunnen flesjes worden aangekocht – of van thuis worden meegebracht. De betwiste beslissing kan worden gekaderd in het gezondheidsbeleid van een school, op welk vlak zij zoals gezegd over een grote autonomie beschikt. Dat laatste neemt niet weg dat de school bij de invoering van haar beleid de eerder genoemde principes dient na te leven.

Het gewijzigde drankenbeleid is opgenomen in het voorliggende schoolreglement voor het schooljaar 2017-2018. In casu komt het ter sprake in het kader van de afspraken inzake milieu op school onder het hoofdstuk 14. Leefregels (p.42 reglement), maar is er ook een koppeling met de bijdrageregeling. In het waterbeleid van de school is immers ook voorzien in een aanbod van flesjes plat water tijdens de middagpauze (p.5); de in het reglement opgenomen bijdragelijst vermeldt dat de school hiervoor een bedrag van 0,50 euro aanrekent (p.32). Overeenkomstig art. 21, 7° van het participatiedecreet dienen wijzigingen aan het schoolreglement voorafgaandelijk voor overleg aan de schoolraad worden voorgelegd. Hetzelfde geldt overigens hoe dan ook voor beslissingen die betrekking hebben op het ‘welzijns-, veiligheids- en gezondheidsbeleid van de school ten aanzien van de leerlingen’ (art. 21, 10° participatiedecreet).

De school betwist niet dat over de beslissing inzake het waterbeleid en de daaruit voortvloeiende wijzigingen aan het schoolreglement geen overleg is geweest met de schoolraad en dat de procedure rond de wijziging van het schoolreglement daardoor niet correct is verlopen.

De Commissie kan dan ook niet anders dan oordelen dat het waterbeleid als onderdeel van het schoolreglement 2017-2018 is tot stand gekomen zonder het voorgeschreven overleg en dus een wettelijke grondslag mist.

Nog afgezien van het voorgaande punt inzake het vereiste overleg binnen de schoolraad, wijst de Commissie erop dat een wijziging aan het schoolreglement, wil zij bindend zijn voor de ouders, passend en tijdig moet worden meegedeeld. De Commissie wijst op de decretale voorwaarden voor het meedelen en afdwingbaar maken van wijzigingen aan het schoolreglement (art. 37bis, §2, derde en vierde lid decreet basisonderwijs). Daaruit blijkt dat een wijziging aan het reglement vóór 1 september aan de ouders moet meegedeeld zijn wil het voor het daaropvolgend schooljaar uitwerking hebben. Ouders moeten voor de aanvang van het schooljaar op de hoogte zijn van de verplichtingen die ze op zich nemen, zodat zij met kennis van zaken over de al dan niet (her)inschrijving kunnen beslissen.

In dat verband heeft de Commissie eerder ook het volgende overwogen: “Wanneer aan de ouders of de meerderjarige leerling gevraagd wordt om een gewijzigd schoolreglement te ondertekenen dan moet de integrale tekst daarvan vooraf beschikbaar zijn. Van niemand kan

worden gevraagd een tekst te ondertekenen waarvan hij vooraf niet met zekerheid de inhoud kon kennen. Bekendmaking kan door overhandiging van een schriftelijk document of door beschikbaar maken via een toegankelijke elektronische drager. In het kader van de actieve informatieplicht die in dit verband op de school rust verdient het bovendien aanbeveling om bij de uitnodiging voor ondertekening van een gewijzigd reglement die de herinschrijving voorafgaat, duidelijk te signaleren welke punten ten aanzien van de vorige versie van het reglement werden gewijzigd”. (zie CZB/KL/KSO/2011/298).

De school betwist niet dat het gewijzigde schoolreglement eerst vanaf 13 september 2017 voor goedkeuring aan de ouders werd voorgelegd. Daaruit volgt dat, zelfs indien had kunnen aangenomen worden dat de wijziging van het schoolreglement rechtsgeldig is tot stand gekomen, deze wijziging geen uitwerking zou kunnen hebben in het lopende schooljaar 2017-2018.

Verzoekster stelt dat de school, niettegenstaande zij erkent dat de procedure tot wijziging van het schoolreglement niet correct is verlopen, dit gewijzigde reglement toch verder toepassing doet vinden op de ouders die er zich akkoord mee hebben verklaard. Voor verzoekster en enkele andere ouders wordt in een uitzondering voorzien: zij kunnen tijdens de middagopvang nog steeds een drankje naar keuze meebrengen.

De Commissie herhaalt dat het gewijzigde schoolreglement, dat niet rechtsgeldig tot stand kwam gelet op het ontbreken van het vereiste overleg met de schoolraad dan wel minstens niet afdwingbaar is gelet op de laattijdige bekendmaking ervan, dit schooljaar niet kan worden toegepast. Het is niet aanvaardbaar dat de ouders daaromtrent in het ongewisse worden gelaten. Het moet voor elke ouder duidelijk zijn dat op het vlak van het nuttigen van drank op school dezelfde mogelijkheden blijven gelden zoals tijdens het schooljaar 2016-2017. De Commissie verwacht van de school dat zij in dat verband de nodige communicatie-initiatieven neemt.

Ingeval de school reeds tijdens het lopende schooljaar haar project wenst te promoten en ouders om het gebruik van water wil vragen dan moet uit de communicatie duidelijk blijken dat deelname aan het project geschiedt op vrijwillige basis en dat de naleving van het waterbeleid dit schooljaar nog niet kan worden afgedwongen.

De Commissie neemt akte van de verklaring van de school ter zitting dat het waterbeleid pas volgend schooljaar zal worden ingevoerd. Met het oog daarop zal het voorgeschreven overleg met de schoolraad binnen een korte termijn plaatsvinden. In dit verband merkt de Commissie volledigheidshalve op dat overeenkomstig artikel 15, vierde lid van het participatiedecreet de leden van de schoolraad de verantwoordelijkheid hebben hun achterban te raadplegen ingeval het voorgelegde ontwerp van beslissing de schoolorganisatie en de eigenheid van de school fundamenteel zou veranderen. De school engageert zich ook aan alle ouders te communiceren dat het waterbeleid vooralsnog niet geldt en dat dit schooljaar ook andere drankjes kunnen worden meegebracht door de leerlingen.

5.3.4. De Commissie komt tot de volgende beslissing:

Het waterbeleid van de school is als onderdeel van het schoolreglement tot stand gekomen zonder het voorgeschreven overleg met de schoolraad en mist een wettelijke grondslag. Het gewijzigde schoolreglement kan onder geen beding verder worden toegepast. De klacht is gegrond.

De Commissie neemt akte van het engagement van de school om de invoering van het waterbeleid uit te stellen tot het schooljaar 2018-2019, na het doorlopen van de daarvoor vereiste procedure, en om in duidelijke bewoordingen aan alle ouders te communiceren dat in tussentijd de oude regeling blijft gelden.

Het schoolbestuur wordt uitgenodigd om binnen de maand na de ontvangst van de beslissing de Commissie mee te delen op welke wijze zij uitvoering heeft gegeven aan dit engagement en de Commissie daarbij een kopie over te maken van het communicatiebericht dat aan alle ouders werd gericht.

5.4. Sanctieregeling

Artikel V.25, 2e lid van het decreet betreffende het onderwijs-XIII-Mozaïek van 13 juli 2001 bepaalt dat de Commissie, wanneer zij oordeelt dat een klacht gegrond is, kan beslissen om een gedeeltelijke terugbetaling van de werkmiddelen van de betrokken school op te leggen. Voorafgaandelijk aan het opleggen van een sanctie nodigt de Commissie het betrokken schoolbestuur uit om de bestreden rechtshandeling in te trekken of te herzien of in een passende genoegdoening te voorzien.

De Commissie gaat ervan uit dat de verwerende partij de aanbevelingen van de Commissie zal opvolgen en ziet voorlopig dan ook geen aanleiding tot het opleggen van een sanctie.

6. BEROEP

Tegen een beslissing van de Commissie kan binnen een termijn van zestig kalenderdagen die ingaat de tweede dag na de postdatum van de betekening van deze beslissing, bij aangetekend schrijven een beroep bij de Vlaamse Regering, in de persoon van de Minister van Onderwijs ingesteld worden (met een afschrift aan het secretariaat van de Commissie).

Brussel, 9 november 2017

Frederik Stevens
Waarnemend Secretaris

Bengt Verbeeck
Voorzitter